אישים באגרות הראי"ה

הרב יוסף גרשון הורביץ, רב מאה שערים

רב שכונת מאה שערים וראש ישיבתה בירושלים · תרכ"ט–תשי"א (1869–1951)

1 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

בקצרה

הרב יוסף גרשון הורביץ נולד בשנת תרכ"ט (1869) ביורמיץ שבמחוז מינסק, ונתחנך אצל דודו, הרב שאול חיים הלוי הורוויץ, שעמו עלה לארץ ישראל באלול תרמ"ג (1883). למד בישיבה שייסד דודו במאה שערים, ובשנת תרס"ה (1905) החליף אותו כרב השכונה וכראש הישיבה, ושימש בתפקידים אלה כארבעים ושש שנה.

גיסו היה הרב יונה ראם, לימים חבר מועצת הרבנות הראשית. נפטר בי"ד בניסן תשי"א (1951).

הרב קוק על הרב יוסף גרשון הורביץ

בסיוון תר"פ (1920) כתב הרב קוק פשרה בעניין פיטורי מנהל "מושב זקנים" בירושלים, ולפיה יידונו תביעותיו בדין תורה. הדיינים שהוסכמו היו "הה"ג ריי"ג הורוויץ, ור' יונה ראם ור' פישל בערענשטיין" (כרך ד', אגרת אלז). ככל הנראה ריי"ג הורוויץ הוא הרב יוסף גרשון הורביץ, רב מאה שערים, שהרב יונה ראם היה גיסו.

האגרות

כרך ד', אגרת אלז: פשרה בעניין מנהל 'מושב זקנים': הרב יוסף גרשון הורביץ בין הדיינים שהוסכמו.

"הרבנים שהוסכמו להיות הדיינים בדבר הם הה"ג ריי"ג הורוויץ"

ראו גם

גיסו, הרב יונה ראם, שישב עמו באותו דין. (ר' יונה ראם)

נוסח האגרות – עם ביאור

1 האגרות שבהן נזכר הרב יוסף גרשון הורביץ, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה. הביאור משולב בתוך נוסח האגרות: בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת. הוא אינו חלק מלשון האגרת

אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת אלז

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ב' סיון תר"פ - ירושלים **נמען:** פשרה בעניין מנהל 'מושב זקנים'

המנהל רד"ז יקבל לשעה את פיטוריו כאות משמעת, ובמחאה; הגבאים יעמדו עמו לדין תורה על כל תביעותיו, והוא יקבל את שכרו עד הדין. הדיינים: הרב י"ג הורוויץ, ר' יונה ראם ור' פישל ברנשטיין. אם ידחה את הדין בלי אונס - יפקע השכר. זכויותיו שמורות.

עיקרי הדברים

- פיטורים זמניים במחאה.
- דין תורה.
- שכר עד הדין.
- הדיינים.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1]. כדי להעמיד את מצב ההנהלה במושב זקנים [מוסד "מושב זקנים" בירושלים] על מכונה ושלא לפגע ג"כ[2] בחובת הצייתנות לד"ת[3] צריך הדבר להתנהל באופן המבואר בזה.

א) אחרי שהגבאים מסכימים לפטר את המנהל רד"ז[4], צריך הוא לקבל לשעה את פטורו, בתור אות על משמעת להנהלה.

ב) יחד עם פטורו, מתקבלת היא מחאתו, שהוא מתפטר לפי דעתו שלא בצדק והגבאים חייבים לעמוד עמו לד"ת על כל תביעותיו ובכללן ג"כ אותה התביעה של התפטרותו שהוא מוחה נגדה.

ג) עד לדין מקבל הוא את השכירות שלו משלם.

ד) הרבנים שהוסכמו להיות הדיינים בדבר הם הה"ג[5] ריי"ג הורוויץ, ור' יונה ראם ור' פישל בערענשטיי'ין.

ה) אם ידחה המנהל רד"ז את הדין, בלא אונס, נפטרים הגבאים מתשלומי השכירות לשעה.

ו) כל הזכיות שהן ראויות להמנהל רד"ז בהיותו מנהל בפועל הנן שמורות לו ג"כ אחרי התפטרותו הפורמלית, כי כאמור אין התפטרותו באה כי"א[6] בשביל המשמעת של ההנהלה. כי"ז[7] קבלנו עלינו ברצונינו הטוב ובקגא"ס[8] באופן היו"מ[9] כד"ת[10] ולראי'[11] בעה"ח[12], ב' סיון תר"פ[13] פעה"ק[14] ירושלים, ת"ו[15].

1. ב"ה - ברוך השם
2. ג"כ - גם כן
3. לד"ת - לדברי תורה
4. רד"ז - רבי דוד זלמן? - שם אדם
5. הה"ג - הרב הגאון
6. כי"א - כי אם

7. כ"ז - כל זה
8. ובקגא"ס - ובקנין גמור אגב סודר
9. היו"מ - היותר מועיל
10. כד"ת - כדת תורה / כדרך תורה - לפי ההקשר
11. ולראי' - ולראיה
12. בעה"ח - באתי על החתום
13. תר"פ - השנה תר"פ (1919/1920)
14. פעה"ק - פה עיר הקודש
15. ת"ו - תבנה ותכונן